

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

219. Quidam Sacerdos post offertorium reposuit Pyxidem in Tabernaculo plena[m] particulis, & clauso Tabernaculo, postea tempore co[n]secrationis habuit, actuale[m] intentionem dictas particulas ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

art. 2. n. 3. absolute docui supradictas particulas non esse consecratas; licet adduxerim pro contraria sententia Tannerum, qui tamen cum formidine loquitur. Verum modò non desinam hinc adnotare Ioann. Præpositum in; p. D. Thom. quæst. 74. art. 2. dub. 3. n. 19. affirmatiuam sententiam absolute tamquam probabilem docere, quia, ait ille, Sacerdos qui aduertit reponi formulam vnã, vel plures, vt eas simul cum principali consecret, habet voluntatem consecrandi; decernens tamen prius eas deceret collocare supra Corporale, ita vt respectu illarum formularum non tantum habeat actum qui explicatur, per *volum consecrare*, & sit solum voluntas volendi, sed habet eum, qui explicatur per *volo*, & est præsens voluntas consecrationis futura; ex qua voluntate etiam in futurum procedit in Sacro. Nec eliditur ea voluntas ex eo, quòd ex naturali inaduertentia non reposuerit super Corporale huiusmodi formulas ante consecrationem. Vnde communitur excusatur à peccato, eo quòd inculpatè omittit formulas ante consecrationem super Corporale reponere, & verè consecrat, quia non obstante naturali inaduertentia eius, quòd facere debuerat, manet virtualis intentio has formulas consecrandi. Hæc Præpositus *vbi supra*. Cuius sententiam licet ego, vt dixi, contrariam teneam, non tamen tamquam improbabilem audeo damnare.

4. Aduertendum est etiam hinc obiter cum Præposito num. 14. Mercero loco citato, & aliis communiter, quòd si Sacerdos, qui ante se habet duas hostias, putat se vnicam habere, & intendat vnã consecrare, nihil determinando, vtramque futuram consecratam; idem dicendum de particulis; quod est valde notandum ad tollendos scrupulos.

RESOL. CCXIX.

Quidam Sacerdos post Offertorium reposuit Pixidem in Tabernaculo plenam particulis, & clauso Tabernaculo postea tempore consecrationis habuit actualem intentionem, d'etas particulas consecrandi, quaritur, an re vera consecrata remanserim?

Et deducitur, an Sacerdos cæcus possit consecrare Hostiam ante se positam, quam nullo sensu perciperet?

Et an panis in arca, & vinum in dolio appositum, valide consecrentur, modo existant coram Sacerdote, si ipse omnem materiam consecrabilem sibi moraliter præsentem consecrare intenderet?

Et an valide consecretur à Sacerdote Hostia, qua sit post parietem?

Et an, si in Altari ponatur Pixis argentea cum particula tegmine lineo oclusa; vel si in arca claudatur fscella panis plena, nonne erunt particula illa, vel panis materia consecrabilis?

Et an particula appositæ sub Mappa Altaris, vel sub Corporali, vel Missali, valide consecrentur.

Et quid est faciendum in supradictis casibus, si contigerint facti in praxi? Ex p. 7. tr. 10. & Misc. 1. Ref. 7.

Sap. hoc supra in Ref. 199. §. vi. & infra in Ref. seq. lege §. Qui etiam.

§. 1. **H**ic casus nouissimè in facti contingentia, accidit, & pro parte affirmatiua posset quis dicere: Primò, pronomen, *hoc*, non semper significat rem aliquam realiter præsentem: nam à Dialecticis sæpè sumitur ad significandam rem, quam solo intellectu fingimus præsentem: ergo ad veritatem formæ non est necessaria realis materiæ præsentia. Secundo, si materia deberet esse præsens celebranti, hoc idè esset necessarium, vt aliquo sensu perciperetur: sed hoc non est verum; quia Sacerdos cæcus posset consecrare hostiam ante se positam, quam nullo sensu perciperet. Vnde Sotus, in 4. dist. 9. quæst. 1.

art. 2. testatur se vidisse Episcopum cæcum in Concilio Tridentino cum licentia Pontificis celebrare. Tertio in nostro casu, vt patet, nec indiget probatione, materia non videtur satis distans à Sacerdote, nec officit quod sit clausa in Tabernaculo; quia non est inter materiam, & ministrum sit oculis perua, ita vt nullum corpus interiectum sit: Et idèd vinum, & panis in arca, & in dolio appositum valide consecrantur, modò existant coram Sacerdote, si ipse omnem materiam consecrabilem sibi moraliter præsentem consecrare intenderet. Nam possumus demonstrare per particulas: *Hoc est corpus meum, vel Hic est sanguis mei*; ergo non est necessè, vt valide consecretur, quod tota distantia inter materiam consecrandam, & ministrum consecrantem sit oculis perua, ita vt nullum corpus interiectum sit. Tum quia, cæcus non potest consecrare, sed ministrum consecrantem, non tollit moralem præsentiam, & propriissimè potest per illam vocem, *Hic est*, vel *Hic est*, designari, seruata eius proprietate de significatione; Ergo. Et idèd Ioan. Maior in 4. sent. dist. 10. quæst. 1. asseruit, valde consecrari à Sacerdote hostiam, quæ sit post parietem.

2. His tamen non obstantibus, ego existimo, in casu de quo loquimur, Sacerdotem non solum illicite, sed etiam inualide consecrasse. Dico igitur, quod materia consecrationis debet esse præsens Sacerdoti, quia verba illa: *Hoc est corpus meum, Hic est sanguis mei*; cum non dicantur tantum reuerentia, seu historicè; sed etiam formaliter, & assertiue, significant ex se rem aliquam præsentem. Et Christus ipse ea protulit circa materiam præsentem, quod etiam Ecclesia obseruat.

3. Dubium est autem qualis debeat esse eiusmodi præsentia. Nonnulli putant, materiam ita debere esse præsentem, vt verba consecrationis vel realiter, vel intentionaliter ad eam perueniunt. Sed contra, nam præterquam quod in nostra sententia, vt Sacerdotis non operatur physicè conuersionem panis, quamuis sic eam perficeret, posset ex communi opinione, agere in materiam distantem, quam per sonum, aut per speciem illius intentionalem realiter non attingeret. Dicendum ergo requirit, vt materia consecranda moraliter sit præsens Sacerdoti. Pronomina quippe demonstratiua *Hoc*, & *Hic*, absolute prolata, & sine alia designatione rei demonstrata, non nisi in materiam valide propinquam, & moraliter præsentem cadere solent: quare cum formæ consecrationis eiusmodi pronomina contineant, necesse est vt materia per illas consecranda moraliter sit præsens. Vbi obseruandum est, ad hanc præsentiam moralem, duo requiri: Primò, vt materia consecranda physicè parum distet à consecrante: Secundo, vt consecrans aliquo sensu eiusmodi materiam præcipiat, vel ratione sui, vel ratione continentis, quia alias per pronomen demonstratiuum non posset eam designare, aut quod sub ea laet.

4. Concedo itaque, vt dixi, quòd non sit necessè, vt materia ipsa in se videatur, aut videri possit, sed sufficit si videatur in re eam continente; ad quod requiritur, vt hæc sit talis, quæ ex communi voluntate destinari ad eiusmodi res continendas: ita vt ea visa in his circumstantiis, facile concipiatur tale quid in ea contineri. Hinc ostendendo marturium plenum auro, vltatissimo loquendi modo, & verè dico: *Hoc est aurum*. Igitur continens, & contentum, quoad præsentiam per modum vnius designantur. Ex his apparet in casu nostro Sacerdotem valde particulas non consecrasse, quia dum erant in Pixide, & clausa in Tabernaculo, materia Sacramenti non erat præ-

sens coram Sacerdote, neque ratione sui, neque ratione continentis: Ergo. Et hanc nostram sententiam in terminis, vt dici solet terminantibus, docet Coninch de Sacrament. quest. 74. art. 2. dub. 1. num. 22. Auerfa de Sacram. Euchar. q. 2. sect. 2. Filliuc. tom. 1. tract. 4. cap. 3. n. 99. Bonacina de Sacram. Euch. disp. 4. sect. 2. punct. 6. n. 9. & Marchantius in questione instr. part. 2. tract. 4. cap. 1. q. 1. cas. 2.

5. Superest modò respondere ad argumenta contraria in principio Resolutionis appolita, & ad primum, Respondeo negando consequentiam, quia, quando particula, hoc, vel hic, ponitur sine circumstantiis eam ad aliud significandum determinantibus (vt fit in forma consecrationis) semper designat rem realiter presentem. Ad secundum, respondeo negando maiorem, nec enim est necessarium, vt materia actu aliquo sensu percipiatur, sed vt possit percipi, quantum est ex parte sua, vt patet ex dictis. Dico igitur Sacerdotem cœcum valide consecrare posse materiam presentem, quam coram se habet, quamuis illam non videat. Quia non est necesse, vt materia consecranda, actu videatur, sed sufficit vt sit presens moraliter, & designetur per particulam: Hoc est, Hic est, quidquid asserat Nugnus in 3. p. tom. 1. q. 74. artic. 2. dub. 1. Ad tertium, respondetur, omnia in eo contenta nihil officere, nam concedo materiam in Tabernaculo positam, non esse nimis distantem à Sacerdote; hoc tamen non obstant, non dicitur presens moraliter, neque potest designari per verba: Hoc est, ex superius adductis, quia videlicet non est presens, nec ratione sui, nec ratione continentis.

6. Exempla verò in contrarium adducta toto cœlo differunt à casu nostro; nam in dictis casibus, licet materia in se ipsa non sit presens sensibus, est tamen presens in aliquo ipsam continente, quod sufficit, vt dictum est, quia in eo casu per metonymiam secundum quam sumitur continens pro contento, materia potest demonstrari pronomine hoc, vel hic. Ad autoritatem denique Ioannis Maioris, asserentis posse consecrari materiam existentem post parietem, Respondeo cum Valentia tom. 4. disp. 6. q. 2. punct. 3. & aliis, eius sententiam esse falsam.

7. Verum, licet omnia supradicta ego teneam, & putem in hoc casu particulas oclusas in Arca, non remanere consecratas, cogitandum tamen Lecturis relinquo, an contrarium probabiliter possit quis asserere; nam Tabernaculum non interponitur inter ministrum consecrantem, & materiam consecrandam, absque vlla habitudine ad illam, vt interponitur paries; quare recte sentiunt Doctores citati contra Maiorem, & vt obseruat Ochagauia de Sacram. Euchar. dist. 1. quest. 6. num. 13. hostia existens post parietem, non dicitur contineri in pariete. Ergo. Sed Tabernaculum in nostro casu, verè continet particulas, & interponitur inter Sacerdotem consecrantem, & materiam consecrandam, veluti continens, & conservans illam: Ergo cum habeat rationem continentis, & conservantis materiam, non videtur tollere sufficientem moralem presentiam; vnde negandum est, quod supra tanquam certum admittitur, nempe in nostro casu materiam non esse presentem coram Sacerdote, neque ratione sui, neque ratione continentis.

8. Et quidem, ego non video, quare panis in arca clausus, sit materia consecrabilis, & non particula in Tabernaculo oclusa, cum in vtroque casu sit par ratio, nempe quia continet in se materiam consecrandam, moraliter presentem, & quæ potest designari à Sacerdote per illam vocem, Hoc est.

9. Nec valet dicere hanc doctrinam procedere de immediato, & proximo continente materiam con-

secrandam, vt dicunt Doctores communiter, de Pixide clausa continente particulas; sed, in casu de quo loquimur, Tabernaculum solum continet Pixidem, pixis verò proximè continet materiam consecrandam: Ergo. Respondeo, quod Tabernaculum communiter dicitur conservare, & continere Sacramentum non obstante, quod Sacramentum sit in pixide. Vel posset quis respondere in nostro casu Pixidem, & Tabernaculum à Sacerdote designari per modum vnius: Ergo poterit valida fieri consecratio, quia hic, & nunc, secundum morale iudicium, materia censetur presens. Adde, quod si in Altari ponatur Pixis argentea cum particulis tegmine lineo oclusa, vel si in arca claudatur Fiscella panis plena, nonne erunt particula illa, vel panis materia consecrabilis? & tamen nec arca proximè tangit & continet panem, nec tegmen illud ligneum particulas, sed Pixis, & Fiscella: Ergo & in casu nostro erunt materia consecrabilis particula in Pixide oclusa intra Tabernaculum. Dicendum est igitur, quod sicut arca & Fiscella, vel Pixis, & tegmen lineum per modum vnius continent panem, & idè ille sit materia consecrabilis; nam continens, & contentum idem reputantur; sic & in casu nostro, sint Tabernaculum, & Pixis per modum vnius, continentia particulas; Ergo & illa erunt materia consecrabilis presens moraliter, & designabilis per pronomen Hoc.

10. Confirmatur hæc opinio; nam si particula appositæ in Tabernaculo non remaneret consecrata, idem dicendum esset de particulis appositis sub mappa Altaris, vel sub Corporali, vel in Missali; & ita in specie tenet Coninch de Sacramentis quest. 74. art. 1. dub. 1. num. 22. Ochagauia de Sacram. Euchar. quest. 1. q. 6. n. 13. & Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 4. cap. 2. n. 10. asserentes particulas in Tabernaculo, & sup mappa appositas, non esse materiam consecrabilem. Sed Doctores grauissimi, vt Caspensis in Cursu Theologico, tom. 2. tract. 22. disp. 2. sect. 6. num. 36. Candidus tom. 3. disquis. 2. art. 2. dub. 62. & alij, asserunt particulas sub mappa, vel Missali positas valide consecrari. Ergo etiam secundum ipsos de oclusis in Tabernaculo dicendum videtur. Ideo tu cogita. Et quidem Card. de Lugo perpendens vt reor difficultates ex vtraque parte, de Sacram. Euchar. disput. 4. sect. 7. n. 123. dixit, quod hostia existens in Sacratio valde dubium est, an possit consecrari, ergo per Lugum non est certum hostias in Tabernaculo appositas non esse consecratas. Itaque pro praxi, quando casus acciderit, puto dictas particulas assumendas esse à Sacerdote post assumptum sanguinem, vt in casu simili obseruat Gamachæus in 3. p. q. 74. cap. 4.

RESOL. CCXX.

An Sacerdos possit consecrare Hostiam post tergum, vel parietem existentem? Et quid, si ante Hostiam post tergum, si per speculum cerueneretur? Et an panis in Sacratio contentus valide consecratur? Ex quo curissime inferitur, quod absolutio data moribundo in dono inclusio non est valida? Et queritur, an Hostia sub lineo sit materia consecrabilis? Ex part. 10. tract. 16. & Mulc. 6. Resol. 41. aliis 40.

§. 1. Non posse consecrari Hostiam existentem post murum, seu parietem, nec hostiam existentem à tergo, si à Sacerdote manibus non tangatur, ex Suarez, Valentia, & aliis tradit Dicastillus de Sacrament. tom. 1. tract. 4. disput. 2. dub. 11. numer.

Sup. hoc m §. vlt. Ref. seq.

Sup hoc pro Hostia existente post parietem, in fine §. 1. Ref. præterita, & in §. 105. eius not.